

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 2 Φεβρουαρίου 2022 με την εξής σύνθεση:
Ελευθερία Καλαμιώτη Πρόεδρος, Ειρήνη Αψοκάρδου Εισηγήτρια και Αθηνά Μπουζιούρη Μέλη.

Για να εξετάσει σε συμμόρφωση με την υπ' αριθμόν 483/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης η οποία εκδόθηκε επί της ΑΚ 310/15.10.2020 αίτησης ακυρώσεως του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), με έδρα τ.. ..., αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται, την από 5-06-2020 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 706/9-6-2020 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη ..., αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα κατά της ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. πρωτ. 19054/25-05-2020 απόφαση του Συντονιστή της αναθέτουσας αρχής, καθ' ο μέρος, κατόπιν έγκρισης του 1ου και 2ου Πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, αναδείχθηκε προσωρινή μειοδότης η παρεμβαίνουσα για το Τμήμα 2 –

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της ως άνω προσφυγής και τη διατήρηση του κύρους της προσβαλλόμενης.

Η ως άνω αίτηση ακύρωσης στρέφεται κατά της υπ' αριθμ. 861/2020 απόφασης του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή ως προς τον πρώτο των προβληθέντων λόγων, και ακυρώθηκε η προσβληθείσα με αυτήν πράξη ενώ κρίθηκε ότι παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του δεύτερου λόγου της προδικαστικής προσφυγής κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας.

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

Με την ως άνω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης κρίθηκε ότι: «[...] 9. Επειδή, όπως προκύπτει από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, η ΑΕΠΠ την κρίση της περί μη καλύψεως των απαιτούμενων προς καθαρισμό τετραγωνικών μέτρων στηρίζει στη συνάρτηση του δηλωθέντος από την αιτούσα στην οικονομική προσφορά της αριθμού τετραγωνικών μέτρων που αντιστοιχεί σε κάθε εργαζόμενο προς το αναγραφόμενο στη διακήρυξη σύνολο των προς καθαρισμό χώρων (εξωτερικοί χώροι 50 στρέμματα και εσωτερικοί χώροι 210 τμ). Ωστόσο, κατά την έννοια των προμνησθεισών στη σκέψη 5 διατάξεων της Διακήρυξης και στη σκέψη 6 διατάξεων του Ν. 3863/2010, εν συνδυασμώ ερμηνευομένων, η ειδικότερη απαίτηση αναφοράς των αναλογούντων σε έκαστο εργαζόμενο τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού δεν θεσπίζεται προς το σκοπό διακρίβωσης της κάλυψης κατά χώρο του αντικειμένου του διαγωνισμού, αλλά, δεδομένου ότι αυτή εντάσσεται στο αφορών την οικονομική προσφορά μέρος της Διακήρυξης, αλλά και ενόψει των κατά την αιτιολογική έκθεση του Ν. 3863/2010 σκοπών θεσπίσεως της εν λόγω απαιτήσεως, αποβλέπει αποκλειστικώς στον έλεγχο τήρησης της εργατικής νομοθεσίας και μόνον, ώστε δεν μπορεί να στηριχθεί επί τούτου εμμέσως συμπέρασμα περί καλύψεως ή μη του απαιτούμενου έργου, στοιχείο που ανάγεται στην πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών.

Άλλωστε, από τις ανωτέρω διατάξεις, ειδικότερα δε από την υποχρέωση συντάξεως και υποβολής μετά της τεχνικής προσφοράς προγράμματος καθαριότητας υπό τους αυτόθι προβλεπόμενους όρους, όπως παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 της Διακήρυξης με τίτλο «Αναλυτική περιγραφή φυσικού αντικειμένου (Τετραγωνικά μέτρα, εγκαταστάσεις καθαρισμού, προγράμματα καθαριότητας) και πίνακας συμμόρφωσης», συνάγεται ότι από τη διάθεση του απαιτούμενου κατά το εν λόγω πρόγραμμα αριθμού εργαζομένων τεκμαίρεται, και κατά τους υπολογισμούς της αναθέτουσας αρχής, η κάλυψη του έργου καθαρισμού όλων των ένδικων χώρων, μέσω δε της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του εν λόγω προγράμματος ελέγχεται και η πραγματική δυνατότητα των προσφερόντων να καθαρίσουν αποτελεσματικά τους ένδικους χώρους. Τούτων έπεται ότι η

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

υποβολή προσφοράς πληρούσης τις απαιτήσεις του ως άνω προγράμματος ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων - όπως εν προκειμένω έπραξε η αιτούσα, κατά τα γενόμενα δεκτά με την προσβαλλόμενη απόφαση και μη αμφισβητούμενα - τεκμαίρεται ότι ανταποκρίνεται στις κατά χώρο απαιτήσεις καθαριότητας. Κατά συνέπεια, η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς της αιτούσας, λόγω μη καλύψεως των απαιτούμενων προς καθαρισμό χώρων, προεχόντως για τους παραπάνω λόγους έρχεται σε αντίθεση με τις μνημονευθείσες διατάξεις. Και ανεξαρτήτως, άλλωστε, των ανωτέρω η αιτιολογία αυτή παρίσταται πλημμελής και διότι αφενός μεν κατά τη Διακήρυξη ουδόλως προσδιορίζεται συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού των κατ' άτομο ωρών, ούτε δε και αν τούτο επιβάλλεται να γίνεται σε ημερήσια ή εβδομαδιαία βάση, σε κάθε δε περίπτωση, ενόψει της διαφοροποίησης των απαιτούμενων κατά χρόνο και χώρο εργασιών εκάστου απασχολούμενου ατόμου, κατά τα διαλαμβανόμενα στο προμνησθέν πρόγραμμα καθαριότητας, θα παρίστατο αίολο οιοδήποτε συμπέρασμα περί της αναλογούσης στα απασχολούμενα άτομα έκτασης, εξαγόμενο επί τη βάσει απλουστευτικού επιμερισμού των συνολικών χώρων ανά εργαζόμενο.

10. Επειδή, κατόπιν τούτων, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση της Α.Ε.Π.Π. Εξάλλου, δεδομένου ότι υπό την παρούσα πλοκή της υποθέσεως, το Δικαστήριο δεν μπορεί, επ' ευκαιρία εκδικάσεως της κρινόμενης αιτήσεως, να προβεί πρωτογενώς στην εξέταση των πρόσθετων αιτιάσεων της προδικαστικής προσφυγής της εταιρείας «...» κατά της προσφοράς της αιτούσας, επί των οποίων δεν έχει αποφανθεί η Α.Ε.Π.Π. (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 382-3/2018, 30, 170/2019), η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην Α.Ε.Π.Π., προκειμένου να εξετάσει επί της ουσίας αυτές [...]. Επομένως, ο πρώτος λόγος της προσφυγής απορρίπτεται και πρέπει να εξεταστεί από την ΑΕΠΠ ο δεύτερος λόγος της προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αφοκάρδου
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι : *«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».*

2.Επειδή, μετά την ως άνω αποδοχή της ανωτέρω προσφυγής, επιστράφηκε υπηρεσιακά στην προσφεύγουσα το κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής της παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), κατ' εφαρμογή του άρθρου 363 του ν.4412/2016 ως ίσχυε. Ακολούθως, όμως, και ενόψει της απόρριψης του πρώτου λόγου της προσφυγής και της αναπομπής της υπόθεσης με την ανωτέρω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης στην ΑΕΠΠ προκειμένου να εξεταστεί ο δεύτερος λόγος της προσφυγής, κατατέθηκε από την προσφεύγουσα, δεσμεύθηκε και πληρώθηκε το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), ποσού 600 ευρώ, το οποίο υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη του Τμήματος 2 της σύμβασης, ήτοι 88.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή με την υπ' αριθμ. ... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών των Συνοριακών Σταθμών : α) ..., β) ...και γ) ... χωρικής αρμοδιότητας ..., για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών (έτος 2021)», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής, προϋπολογισθείσας συνολικά δαπάνης 487.320,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός υποδιαιρείται σε τρία Τμήματα, ενώ προσφορές μπορούν να υποβληθούν για ένα, περισσότερα ή όλα τα Τμήματα.

4. Επειδή, η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 5.03.2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ την 10.03.2020 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε για το Τμήμα 3 αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ...

5. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016.

6.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 5-06-2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 26.05.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχτηκε δεύτερη κατά σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει, καταρχήν, έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενη, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας που προηγείται σε σειρά μειοδοσίας και έχει αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος, ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

8. Επειδή στις 10-06-2020 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς την παρεμβαίνουσα δια μέσω της κεντρικής σελίδας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

9.Επειδή με τη με αρ. 866/2020 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής, ενώ με τη με αρ. 117/2022 Πράξη της Προέδρου του 1ου Κλιμακίου, ορίσθηκε εκ νέου Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης της ως άνω προσφυγής προς συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 473/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

10. Επειδή στις 23-06-2020 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τις απόψεις της στην ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, επί της υπό εξέταση προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε στην προσφεύγουσα αυθημερόν.

11. Επειδή η παρεμβαίνουσα κατέθεσε εμπροθέσμως στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού την από 22-06-2020 με αρ. ΓΑΚ ΑΕΠΠ ΠΑΡ. 843/2020 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 10-06-2020 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, καθώς έχει κριθεί αποδεκτή η προσφορά της και έχει ανακηρυχθεί προσωρινή ανάδοχος και, ως εκ τούτου, επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης, ως προς την αποδοχή της προσφοράς της.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 1^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν για το Τμήμα 2 πέντε οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα υποβάλλοντας τις με αριθμ. συστήματος ... και ... προσφορές τους αντίστοιχα. Με το από 27-04-2020 1ο Πρακτικό της η αρμόδια Επιτροπή γνωμοδότησε την αποδοχή των προσφορών των οικονομικών φορέων και την πρόκρισή τους στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας. Ακολούθως, με το από 29-04-2020 2ο Πρακτικό της η Επιτροπή γνωμοδότησε την αποδοχή των τριών εκ των συνολικά πέντε προσφορών

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

των οικονομικών φορέων και την κατάταξη ως εξής: 1) παρεμβαίνουσα (προσωρινός μειοδότης), 2) προσφεύγουσα και 3) Με την προσβαλλόμενη εγκρίθηκαν τα ως άνω Πρακτικά.

14. Επειδή, ως προς τον λόγο της προσφυγής που δεν εξετάστηκε, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ειδικότερα, στην προσφυγή της ότι: « [...] ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Η οικονομική προσφορά της εταιρίας «...» καθίστατο ζημιολόγος με το μη συνυπολογισμό εύλογου διοικητικού κόστους.

(Α). Στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 με τίτλο «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» ορίζεται ότι: [...] Στο Ν. 3850/2010 όπως ισχύει, ορίζεται: [...] (Β). Στον όρο του άρθρου 2.4.4 της Προκήρυξης «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» (σελ. 41 από 145 της Διακήρυξης) ορίζεται ότι: [...] (Γ). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι οι συμμετέχοντες σε διαγωνισμό οφείλουν να υπολογίζουν με την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς και εύλογο διοικητικό κόστος, ώστε να εξασφαλιστεί ένα εύλογο ποσό λειτουργικού κόστους, το οποίο θα καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους και να μην τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της σύμβασης και η εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Παράλληλα θα αντιστοιχεί στις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και θα καλύπτει τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης, όπως είναι η έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, το κόστος Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφαλείας, το κόστος διαχείρισης προσωπικού.

Εξάλλου κατά πάγια νομολογία του ΣτΕ, η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου έχει κριθεί ότι «δεν μπορεί κατά κοινή αντίληψη να συντίθεται μόνο από το κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού που θ' απασχοληθεί στην παροχή των επίμαχων υπηρεσιών φυλάξεως, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασεως (βλ. Ε.Α. 675/2002, 272/2008, 1257, 1262 1297, 1299/2009, 970/2010, βλ. και Ε.Α. 187/2013). Σε περίπτωση, επομένως, κατά την οποία κατά τη διακήρυξη απαιτείται ο συνυπολογισμός στην οικονομική προσφορά και ενός ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

παροχής των επίμαχων υπηρεσιών, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει να εξετάσει, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, εν όψει και των τυχόν παρεχόμενων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων, το προσφερόμενο από αυτόν ποσοστό διοικητικού κόστους είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσής της υπό σύναψη συμβάσεως (β'. Ε.Α. 187/2013)».

(Δ). Στην υπό κρίση περίπτωση, η εταιρία «...» στην οικονομική της προσφορά αναφέρει ότι το ύψος του διοικητικού κόστους ανέρχεται στο ποσό των 120, 00 ευρώ ετησίως πλέον ΦΠΑ, ήτοι 10, 00 ευρώ μηνιαίως πλέον ΦΠΑ.

Όμως, το ως άνω ποσό δεν καλύπτει τα ελάχιστα απαιτητά κόστη από τις προδιαγραφές της διακήρυξης και συγκεκριμένα:

- Το Κόστος έκδοσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και διατήρησης αυτής ποσού 50, 00 ευρώ (2 τρίμηνα),
- Το κόστος έκδοσης και διατήρησης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ποσού 175, 00 ευρώ,
- Το κόστος τεχνικού ασφαλείας και ιατρού ασφαλείας ποσού 250, 00 ευρώ, καθώς και λοιπά διοικητικά κόστη.

Άρα τα συνολικά κόστη κατ' ελάχιστο ανέρχονται περίπου στο ποσό των 475, 00 ευρώ ετησίως.

Επομένως, και γι' αυτό το λόγο, όφειλε η αναθέτουσα αρχή κατά δέσμια αρμοδιότητα να αποκλείσει την προσφορά της εταιρείας «...» λόγω παράβασης της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, καθώς και όρων που έχει θέσει η διακήρυξη επί ποινή απόρριψης προσφοράς δεδομένου ότι η οικονομική της προσφορά θα καθίστατο ζημιογόνος με το μη συνυπολογισμό εύλογου διοικητικού κόστους [...].».

15. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει αυτολεξεί τα κάτωθι: « [...]Για τους λόγους απόρριψης της οικονομικής προσφοράς που προβάλλονται από την εταιρεία επισημαίνουμε: [...]

Β) Για τον δεύτερο λόγο απόρριψης, αναφέρουμε ότι η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να γνωρίζει λεπτομερώς τις παραμέτρους υπολογισμού του

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

διοικητικού κόστους της κάθε εταιρείας και η διακήρυξη δεν προέβλεπε αναφορά σε αυτές. Επομένως, δεν ετίθετο βάσιμος λόγος απόρριψης της προσφοράς εξαιτίας του ύψους του διοικητικού κόστους. [.....]».

16. Επειδή η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της ισχυρίζεται αυτολεξεί τα κάτωθι: « [...] Β2. ΑΝΥΠΟΣΤΑΤΟΣ, ΑΟΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΗΛΩΣ ΑΒΑΣΙΜΟΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑ ΠΕΡΙ ΜΗ ΣΥΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΥΛΟΓΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ -ΤΟ ΔΗΛΩΘΕΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΟΣΟΥ 120,00 € ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΕΠΑΡΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΡΕΙ ΑΠΑΡΕΓΚΛΙΤΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Διότι, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δήθεν το δηλωθέν ποσό της εταιρείας μας για διοικητικό κόστος δεν μπορεί να καλύψει το κόστος για την εκτέλεση του έργου καθαριότητας του Συνοριακού Σταθμού ... και κατ' επέκταση ότι η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε δήθεν να απορρίψει την οικονομική μας προσφορά.

Ωστόσο η εν λόγω αιτίαση της προσφεύγουσας είναι παντελώς αβάσιμη, αυθαίρετη, μη νόμιμη και αναληθής, καθώς η εταιρεία μας υπέβαλε ό,τι ακριβώς απαιτεί η διακήρυξη με αριθμό ..., ήτοι διοικητικό κόστος, το οποίο είναι εύλογο, καλύπτει πλήρως και επαρκώς τις δαπάνες μας για την ομαλή εκτέλεση του έργου.

Πιο ειδικά, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 παράγραφος 1, ορίζονται ρητά το κάτωθι: [.....]

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών», σελίδα 42 της διακήρυξης, ορίζεται ρητά το εξής: [.....]

Από την αδιάσπικτη γραμματική διατύπωση του ανωτέρω νόμου, καθώς και από τους όρους της διακήρυξης με αριθμό ..., προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες σε δημόσιο διαγωνισμό, και δη στον υπό κρίση διαγωνισμό της ..., οφείλουν να υπολογίζουν με την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς εύλογο διοικητικό κόστος, ώστε να εξασφαλιστεί ένα εύλογο ποσό λειτουργικού κόστους, το οποίο θα καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

και να μην τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της σύμβασης και η εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Η διακήρυξη μάλιστα του υπό κρίση διαγωνισμού, ρητά απαιτεί για την υποβολή οικονομικής προσφοράς και τον υπολογισμό εύλογου διοικητικού κόστους των συμμετεχουσών εταιρειών, το οποίο ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΗΔΕΝΙΚΟ.

Άλλωστε οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία των ρητών απαιτήσεων της διακήρυξης και της νομοθεσίας, έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το νόμο και με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς και η οποία επιβάλλει τη στενή ερμηνεία των όρων της διακήρυξης (πρβλ. Ε.Α. Σ.Τ.Ε 1260/2008, 817/2008, 1229/2007 και 26/2007).

Διότι κατά το πνεύμα τόσο της κοινοτικής όσο και της εθνικής νομοθεσίας επιβάλλεται για λόγους ασφάλειας, διαφάνειας και ισότητας όλοι οι όροι της Διακήρυξης να ερμηνεύονται στενά και τυπικά, χωρίς περιθώρια διασταλτική ερμηνείας και ιδιαίτερα ερμηνείας που έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το γράμμα της Διακήρυξης.

Εν προκειμένω, υποβάλλαμε τον πίνακα της οικονομικής μας προσφοράς για τον εν λόγω διαγωνισμό, συμπεριλαμβάνοντας, όπως απαιτείτο τόσο από τη διακήρυξη όσο και από την εργατική νομοθεσία, διοικητικό κόστος. Το ποσό που αποτελεί τη δαπάνη μας για το διοικητικό κόστος εκτέλεσης του υπό κρίση έργου ανέρχεται στο ποσό των 120,00 € ετησίως, το οποίο είναι απολύτως εύλογο για την εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών και ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΗΔΕΝΙΚΟ, όπως απαρέγκλιτα απαιτεί η διακήρυξη στο άρθρο 2.4.4 αυτής.

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ

Διότι η εταιρεία μας με βάση την επιχειρηματική της δραστηριότητα, την όλο αυξανόμενη ανάπτυξή της, το κύρος και τη φήμη της, έχει δημιουργήσει άριστη και άρτια σχέση με τα τραπεζικά ιδρύματα, όπως με την «...».

Πιο συγκεκριμένα, δυνάμει της εξαιρετικής πελατειακής σχέσης που έχουμε αναπτύξει με τα τραπεζικά ιδρύματα, όπως για παράδειγμα με την «...», επιβαρυνόμαστε με ελάχιστο κόστος προμήθειας για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

Συνάμα λόγω της άριστης συνεργασίας μας, τα τραπεζικά ιδρύματα μας χορηγούν υψηλότατα όρια πιστοδοτικής ικανότητας (άνω του 1.000.000,00 € συνολικά), το οποίο αποτελεί επιστέγασμα της άριστης και καθημερινής συνεργασίας μας με τις εν λόγω τράπεζες.

Στην υπό κρίση περίπτωση, η προμήθεια για την έκδοση Ε/Ε συμμετοχής, ποσού 1.760,00 € για το ΤΜΗΜΑ 2, ανέρχεται στο ποσοστό 0,40 % ανά αδιαίρετο τρίμηνο.

Ως εκ τούτου για την υπό ανάθεση σύμβαση το κόστος εγγυητικής επιστολής συμμετοχής μηνιαίως ανέρχεται στο εξής ποσό:

Ε/Ε συμμετοχής: 1.760,00 € χ 0,40 % το τρίμηνο = 7,04 € το τρίμηνο χ 2 τρίμηνα ισχύος μέχρι την ολοκλήρωση του διαγωνισμού = 14,08 € ετησίως.

Όσον αφορά την έκδοση Εγγυητικής Καλής Εκτέλεσης της σύμβασης, η εταιρεία μας έχει προγραμματίσει σε περίπτωση που αναδειχθεί Ανάδοχος του υπό ανάθεση έργου, να την εκδώσει από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, με ελάχιστη προμήθεια, δεδομένου ότι για την έκδοση γραμματίου σύστασης παρακαταθήκης καταβάλλονται δικαιώματα κατά τη σύσταση 5% επί του ποσού παρακατάθεσης (με ανώτερο ποσό τα 30,00 €).

Ως εκ τούτου για την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, ποσού 3.431,00 € (68.620,00 € προσφερόμενο τίμημα χ 5 %), το κόστος έκδοσης γραμματίου παρακαταθήκης ανέρχεται στο ποσό των 3.431,00 € χ 5 τοις χιλίοις = 17,16 €.

Επομένως, η εταιρεία μας έχει προβεί στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να επιβαρύνεται με το ελάχιστο κόστος προμήθειας έκδοσης εγγυητικών επιστολών, το οποίο ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 31,24 € ετησίως.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ ΕΧΕΙ ΣΥΝΑΨΕΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕ

Διότι, δεν επιβαρυνόμαστε με επιπρόσθετο κόστος ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας καλύπτονται από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών τεχνικού

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

ασφαλείας και ιατρού εργασίας με την ανώνυμη εταιρεία «...» που έχουμε ήδη υπογράψει για την εν γένει λειτουργία της εταιρείας μας.

Ειδικότερα, συνήψαμε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας με την ανώνυμη εταιρεία «...», διάρκειας ενός έτους, με ετήσια αμοιβή το ποσό των 1.185,00 € για τεχνικό ασφαλείας και το 1.600,00 € για ιατρό εργασίας, οι οποίες καλύπτουν πλήρως όλους τους εργαζομένους στην εταιρεία μας, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται για κάθε νέο έργο που αναδεικνύεται η εταιρεία μας ανάδοχος η πρόσληψη ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας.

Ως εκ τούτου, για τους 434 εργαζόμενους που απασχολούσε η εταιρεία μας, η αναλογία του κόστους παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας ανέρχεται στο ποσό των 1.185,00 € + 1.600,00 € = 2.785,00 € / 434 εργαζόμενοι = 6,42 € ετήσιο κόστος ανά εργαζόμενο. Για το λόγο αυτό, για τα 9 άτομα, ως φυσική παρουσία, που θα απασχοληθούν στο έργο καθαρισμού του Συνοριακού Σταθμού ..., θα απαιτηθεί κόστος παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας που αντιστοιχεί στο ποσό των 9 άτομα x 6,42 € ετήσιο κόστος ανά εργαζόμενο = 57,78 € ετησίως.

Συνεπώς, η εταιρεία μας έχει προβεί στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να επιβαρύνεται με ελάχιστο κόστος τεχνικού ασφαλείας – ιατρού εργασίας, το οποίο ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 57,78 € ετησίως.

Εξάλλου, η εταιρεία μας είναι άρτια οργανωμένη και έχει επανδρωθεί με το απαιτούμενο διοικητικό προσωπικό αλλά και με έμπειρο και κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουμε. Διαθέτουμε ικανά στελέχη και αυτοτελή τμήματα που καλύπτουν αφενός τις εξειδικευμένες και διαρκώς εξελισσόμενες ανάγκες της εσωτερικής λειτουργίας της εταιρείας (διευθύνων σύμβουλος, διοικητικός διευθυντής, διευθυντής παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, διευθυντής προσωπικού, νομικό τμήμα, εμπορικό τμήμα, λογιστήριο, εκπαιδευτικό κέντρο) και αφετέρου τις ανάγκες για την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση των υπηρεσιών καθαρισμού και υλοποίηση των έργων (διευθυντής υπηρεσιών καθαρισμού, διευθυντής προσωπικού, επόπτες). Λόγω δε της ύπαρξης ιδιαίτερα πεπειραμένου και εξειδικευμένου προσωπικού, του οποίου οι δαπάνες μισθοδοσίας και

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

λειτουργίας ήδη καλύπτονται από την εκτέλεση πλείστων έργων, που ήδη έχουμε αναλάβει, η εταιρεία μας για το υπό κρίση έργο δεν θα χρειαστεί να προσλάβει επιπλέον προσωπικό ούτε να καλύψει νέες δαπάνες εργασίας και διοικητικής λειτουργίας επιπλέον των ήδη διοικητικών υπευθύνων και των ήδη καλυμμένων και εξοφλημένων διοικητικών δαπανών από τις παράλληλες ήδη αποπληρωμένες παρασχεθείσες υπηρεσίες της εταιρείας μας σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Επιπλέον, πέρα από το ανθρώπινο δυναμικό η εταιρεία μας διαθέτει έναν πλήρη τεχνικό εξοπλισμό που την καθιστά ικανή να ανταποκριθεί αποτελεσματικά ακόμη και στα πιο απαιτητικά έργα. Στην αποθήκη της εταιρείας μας υπάρχει πλεόνασμα υλικών προς άμεση διάθεση στους χώρους εκτέλεσης των υπηρεσιών, είτε αυτά αφορούν σε μηχανοκίνητο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, είτε αφορούν σε άλλα αναγκαία μέσα, (ενδεικτικά αναφέρουμε στολές προσωπικού, μέσα ατομικής προστασίας, βιβλία συμβάντων κλπ).

Παράλληλα, η συμμετοχή μας όλα αυτά τα χρόνια σε δημόσιους διαγωνισμούς και η επιτυχής ανάληψη και διεκπεραίωση έργων μέσα από την παραπάνω διαδικασία έχει προσδώσει στην εταιρεία μας πολύτιμη εμπειρία και ικανότητα την οποία αξιοποιούμε καθημερινά παρέχοντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες. Μελετούμε επισταμένα τις ιδιαίτερες ανάγκες του εκάστοτε χώρου και διατυπώνουμε ειδικό πρόγραμμα και εγχειρίδιο παροχής υπηρεσιών για κάθε έργο παρέχοντας τα απαιτούμενα υλικά μέσα και ανθρώπινο δυναμικό.

Άλλωστε λόγω της αυξημένης οικονομικής δραστηριότητας και της οικονομικής επιφάνειας της εταιρείας μας έχουμε επιτύχει ιδιαίτερα συμφέρουσες συμφωνίες με τραπεζικά ιδρύματα και ασφαλιστική εταιρεία αφενός για την έκδοση κάθε εγγυητικής επιστολής συμμετοχής που χρειαζόμαστε για την συμμετοχή μας σε δημόσιους διαγωνισμούς και για την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων και αφετέρου για την έκδοση ετήσιου ασφαλιστηρίου συμβολαίου αστικής ευθύνης που καλύπτει το σύνολο των έργων που εκτελεί και πρόκειται να εκτελέσει η εταιρεία μας. Σημειωτέον δε, ότι από το δηλωθέν εύλογο διοικητικό κόστος ποσού 120,00 € ετησίως, απομένει

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

το ποσό των 30,98 € ετησίως (120,00 € - 31,24 € - 57,78 €) για κάθε άλλη τυχόν διοικητική δαπάνη που επιβαρύνει την υπό ανάθεση σύμβαση

Ως εκ τούτου, το διοικητικό κόστος της προσφοράς μας είναι όχι μόνο απόλυτα νόμιμο αλλά και εύλογο καθώς το υποβληθέν διοικητικό κόστος της προσφοράς μας ανταποκρίνεται στις ανάγκες του έργου αλλά και είναι άκρως ανταγωνιστικό έναντι εταιρειών με μικρότερο κύκλο εργασιών, καθώς η εταιρεία μας είναι πλήρως οργανωμένη με τρόπο που δύναται να καλύψει τις ανάγκες του εν λόγω έργου χωρίς να χρειαστεί να υπάρξουν πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις αναφορικά με όλους τους προαναφερθέντες ανθρώπινους, υλικούς ή τεχνικούς πόρους και συνεπώς όλως νομίμως και ευλόγως χωρίς επιπλέον επιβάρυνση της προσφοράς μας αλλά και κυρίως χωρίς επιπλέον επιβάρυνση του Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή ελλείπει συγκεκριμένης αναφοράς των επιμέρους στοιχείων που αφορούν το ποσοστό διοικητικού κόστους, τα αναλώσιμα, το εργολαβικό κέρδος και τις κρατήσεις στην οικονομική προσφορά, θα πρέπει ερμηνευτικά να συναχθεί ότι αρκεί τα στοιχεία αυτά να έχουν υπολογιστεί κατά τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς που υποβάλλεται (ΕΑΑΔΗΣΥ Απόφαση 565/2013). Η δε έννοια του «εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους», συνιστά αόριστη νομική έννοια με προσδιοριστικό ρόλο στην οικονομική προσφορά, το συγκεκριμένο περιεχόμενο της οποίας κρίνεται ανά περίπτωση, χωρίς να υφίσταται κάποιο συγκεκριμένο όριο για τη διάγνωση της πλήρωσής της, αφού ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού και εργολαβικού κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος ο οποίος είναι ελεύθερος να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του (βλ. ΔΕφλαρ 19/2011).

Επειδή ΚΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ της χώρας, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (και φύλαξης) στην προσφορά τους, κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν.

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

3863/10 βούληση του νομοθέτη, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο -και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις, ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους (πρβλ. ΣτΕ 198/2013, ΔΕφ Θεσσαλ. 344/2012, ΕλΣυν VI Τμ. 150/2014), το κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζομένου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, ενώ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΧΙ ΜΗΔΑΜΙΝΟ, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό αναλώσιμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις (βλ. ΔΕφΘεσσαλ 339/2013)

Επειδή ΚΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (βλ. ΑΕΠΠ 1454/2019) εφόσον οικονομική προσφορά συμμετέχοντος οικονομικού φορέα δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, συνακόλουθα, νομίμως η αναθέτουσα αρχή δεν καλεί τον εν λόγω οικονομικό φορέα για διευκρινίσεις κατά το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016.

Επομένως η υποβληθείσα προσφορά μας καλύπτει πλήρως και επαρκώς τα ζητούμενα εκ της διακηρύξεως και εκ του νόμου, δεδομένου ότι το διοικητικό κόστος ποσού 120,00 € που δηλώσαμε είναι εύλογο, καθώς ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΗΔΕΝΙΚΟ, όπως επί ποινή αποκλεισμού απαιτεί η διακήρυξη, και καλύπτει πλήρως τις ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης, με αποτέλεσμα η σχετική αίτηση της προσφεύγουσας να είναι παντελώς αβάσιμη, μη νόμιμη, ανυπόστατη, αόριστη και αυθαίρετη και ως εκ τούτου θα πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή της εταιρείας «Δ...» στο σύνολό της. [...]

17. Επειδή στο άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].».

18. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασηςπεριέχουν ιδίως : [.....]ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 [...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...].».

19. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...].».

20. Επειδή το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « [...] 5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.[...]».

21. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

22. Επειδή στο άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3

ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών.

3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

23. Επειδή το άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζει ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας [...] στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων [...]».

24. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης ορίζεται ότι: «[...] 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Ο παρών ανοικτός διεθνής μειοδοτικός διαγωνισμός, διενεργείται με σκοπό την επιλογή αναδόχου ή αναδόχων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

(CPV ...) για την κάλυψη των αναγκών των Συνοριακών Σταθμών: α) ..., β) ... και γ) ... χωρικής αρμοδιότητας ..., για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών δηλαδή για το έτος 2021.

Κριτήριο κατακύρωσης θα είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής και συγκεκριμένα βάσει της συνολικά (και για τους δώδεκα μήνες) χαμηλότερης προσφερόμενης τιμής σε ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.) για κάθε τμήμα (1 ή 2 ή 3) .

Το ποσό της προσφοράς ανά τμήμα, επί ποινή αποκλεισμού, δεν πρέπει να υπερβαίνει την προϋπολογισθείσα αξία αυτού σύμφωνα με το κάτωθι πίνακα 1.

Οι διαγωνιζόμενοι μπορούν να υποβάλουν προσφορά για ένα, δυο ή και για τα τρία τμήματα, αυτή θα αφορά την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας όπως ορίζεται στο Παράρτημα 1 της παρούσας. Δεν επιτρέπονται οι εναλλακτικές προσφορές και οι αντιπροσφορές [...] 2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: [...]

(β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά [...]2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

□ Η προσφερόμενη τιμή δίδεται υποχρεωτικά σε ευρώ και πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια από την οικονομική προσφορά, η οποία πρέπει να είναι διαμορφωμένη σύμφωνα με όσα ζητούνται από την παρούσα διακήρυξη.

□ Στην προσφορά τους οι υποψήφιοι, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν εκτός των άλλων, τα εξής:

[...]Επίσης οικονομικός φορέας υποχρεωτικά θα αναφέρει στην προσφορά του: εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, δεν θα υπολογισθεί η παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8%. Στο διοικητικό κόστος περιλαμβάνεται και κάθε τακτική ή έκτακτη δαπάνη που έχει χαρακτήρα εφάπαξ καταβολής και δεν επιβαρύνει ποσοστιαία την εργατική αμοιβή. Τα ποσά και τα ποσοστά δεν

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

μπορούν να είναι μηδενικά, αλλά εύλογα και να μπορούν να εξηγηθούν ικανοποιητικά. Η προσφορά απορρίπτεται αν το εργολαβικό κέρδος θέτει σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, των συναλλακτικών ηθών και της επιστήμης.

□ Οι τιμές των προσφορών δεν μπορούν να μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και εάν ζητηθεί παράταση της διάρκειας της προσφοράς, οι υποψήφιοι προμηθευτές δεν δικαιούνται, κατά τη γνωστοποίηση της συγκατάθεσής τους στην παράταση αυτή, να υποβάλλουν νέους πίνακες τιμών ή να τροποποιήσουν τους αρχικούς

□ Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται σε καμία περίπτωση

□ Το εργολαβικό κέρδος δεν μπορεί να αυξηθεί κατά τη διάρκεια παροχής των υπηρεσιών λόγω οποιασδήποτε μείωσης άλλων λειτουργικών εξόδων. Σε αυτήν την περίπτωση θα γίνεται περικοπή της αμοιβής του αναδόχου ίση με τη σχετική μείωση.

□ Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 γ) υπερβαίνει τον προϋπολογισμό (χωρίς ΦΠΑ) του κάθε τμήματος της παρούσας.

□ Εναλλακτικές προσφορές ή αντιπροσφορές δεν γίνονται δεκτές και αν υποβληθούν απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απορρίψεως στον (υπό)φάκελο «Οικονομική Προσφορά» [...]

Β) Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν.3863/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, να αναγράφουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων τα στοιχεία που αναφέρθηκαν παραπάνω.:

Για την αποτύπωση τους θα πρέπει επί ποινή απορρίψεως να συμπληρωθεί, να υπογράψει ψηφιακά και να υποβληθεί για κάθε τμήμα της παρούσας ο αντίστοιχος Πίνακας (Α για τα τμήματα 1 και 3 και Β για το τμήμα 2) του Παραρτήματος 2 με την ονομασία «Υποδείγματα Οικονομικής

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

Προσφοράς». Τα σχετικά αρχεία θα υπάρχουν και σε μορφή doc μαζί με τα υπόλοιπα αρχεία σε κάθε έναν από τους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ [.....]

Η τελική συνολική τιμή (χωρίς ΦΠΑ) του υποδείγματος της έντυπης οικονομικής προσφοράς θα ταυτίζεται με αυτήν που θα συμπληρωθεί στην ηλεκτρονική προσφορά και θα αποτελεί και την αμοιβή για την παροχή των υπηρεσιών του στην Αναθέτουσα Αρχή. Σε αντίθετη περίπτωση η προσφορά θα απορρίπτεται [...]

Σε περίπτωση μη υποβολής ή κατά παρέκκλιση, των απαιτήσεων της διακήρυξης, υποβολής δικαιολογητικών του υποφάκελου «Οικονομική Προσφορά», η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Δεν αναγνωρίζεται, δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων και οδηγεί υποχρεωτικά σε απόρριψη της προσφοράς η εκ παραδρομής υποβολή δικαιολογητικών της οικονομικής προσφοράς στον (υπο) φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά». Ομοίως, δεν αναγνωρίζεται, δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων και οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς (λόγω μη εύρεσης κατά την ηλεκτρονική αποσφράγιση του (υπο) φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά»), η εκ παραδρομής υποβολή δικαιολογητικού συμμετοχής ή δικαιολογητικού της τεχνικής προσφοράς στον υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά» [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας [...]

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

...

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ /ΤΜ. ΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Υποδείγματα Πίνακα Οικονομικής Προσφοράς

Σύμφωνα με τη αρ. ... Διακήρυξη διενέργειας ανοικτού διεθνή μειοδοτικού διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις των Συνοριακών Σταθμών: 1)..., 2)... και 3)..., για το έτος 2021 [...]

ΠΙΝΑΚΑΣ Β		
ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ 2 (ΣΥΝΟΡΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΟΜΑΧΩΝΑ)		
Α.ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		
Σ		
ΓΙΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ		
Συνολικός αριθμός εργαζομένων που θα απασχοληθούν ανά ημέρα		
Ώρες εργασίας ανά ημέρα και ημέρες εργασίας ανά εβδομάδα αναλυτικά για κάθε έναν από τους εργαζομένους που θα απασχοληθούν καθ' όλη την		
Συνολικές Ώρες εργασίας για την παροχή των υπηρεσιών για όλο το συμβατικό διάστημα		
Τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο		
Συλλογική Σύμβαση Εργασίας Εργαζομένων (να επισυναφθεί αντίγραφο)		
Β. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ
Υψος του προϋπολογισμένου ποσού πάσης φύσεως νόμιμων αποδοχών (περιλαμβάνεται το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων) για όλη την συμβατική περίοδο		
Υψος του προϋπολογισμένου ποσού για επίδομα αδείας, δώρο Χριστουγέννων - Πάσχα και κόστος αντικατάστασης, (περιλαμβάνεται το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων) για όλη την συμβατική περίοδο		
Υψος εργοδοτικών εισφορών για δώδεκα μήνες		
Υψος εισφοράς για τον ειρικό λογαριασμό παιδικών κατασκηνώσεων		
Συνολικό εργατικό κόστος για όλη την συμβατική περίοδο		
Γ. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΟΣΤΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ		
	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ
Διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών		
Κόστος Αναλωσίμων		
Εργολαβικό κέρδος		

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

ΝΟΜΙΜΕΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΤΡΙΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ		
(B+Γ) Αμοιβή αναδόχου για δώδεκα (12) μήνες χωρίς ΦΠΑ		

Η παρούσα οικονομική προσφορά ισχύει μέχρι και τριακόσιες ημέρες (300) ημέρες από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού. Δηλώνω ότι αποδέχομαι πλήρως και ανεπιφύλακτα όλους τους όρους της Διακήρυξης.

.....(Τόπος)..... (Ημερομηνία)

Ο προσφέρων Υπογραφή

(Ονοματεπώνυμο)

Σφραγίδα Εταιρείας»[....]».

25. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

26. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

27. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την

¹⁵ Επισημαίνεται ότι: κατά την εκκαθάριση των τιμολογίων θα εφαρμοστούν οι προβλεπόμενες κρατήσεις στην παράγραφο 5.1 της Διακήρυξης ...) Κατά τον υπολογισμό δεν θα ληφθεί υπόψη ο φόρος παρακράτησης εισοδήματος 8%

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

28. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

29. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣτΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

30. Επειδή οι αρχές της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν να καθορίζονται σαφώς στην διακήρυξη οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό καθώς και τα κριτήρια ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης (βλ. ΕΣ 133/2008, Πράξη, Τμ. VI) με στόχο την επίτευξη πλήρους διαφάνειας και προστασίας του ανταγωνισμού (βλ. ΕΣ 2263/2011, 2016/2010, Τμ. VI).

31. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχής της τυπικότητας, είχε κριθεί κατά το προγενέστερο θεσμικό καθεστώς ότι όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (Ελ. Συν. VI Τμήμα, Απόφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009), πολλώ, δε, μάλλον όταν υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι συγκεκριμένος όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού.

32. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725,

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

33. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

34. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

35. Επειδή κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/10 βούληση του νομοθέτη, πρέπει να υπολογίζεται εύλογο - και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις, ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους (ΣτΕ 198/2013, ΔΕφΘεσσαλ. 344/2012, ΕλΣυν VI Τμ. 150/2014). Σε αντίθεση, ωστόσο, προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και πρέπει να εκτιμηθούν από τον αναθέτοντα φορέα ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας (ΕλΣυν VI Τμ. 1664/2012, 1725/2012, 143, 150, 159/2014).

36. Επειδή η προσφεύγουσα στον δεύτερο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής υποστηρίζει ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας θα έπρεπε να έχει απορριφθεί διότι, αν και οι συμμετέχοντες σε διαγωνισμό οφείλουν να

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

υπολογίζουν με την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς και εύλογο διοικητικό κόστος, ώστε να εξασφαλιστεί ένα εύλογο ποσό λειτουργικού κόστους, το οποίο θα καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους και να μην τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της σύμβασης και η εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων, όπως είναι η έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, το κόστος Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφαλείας, το κόστος διαχείρισης προσωπικού. Ειδικότερα, η παρεμβαίνουσα αναφέρει ότι το ύψος του διοικητικού κόστους ανέρχεται στο ποσό των 120 ευρώ ετησίως πλέον ΦΠΑ, ήτοι 10 ευρώ μηνιαίως πλέον ΦΠΑ ενώ, ως διατείνεται η προσφεύγουσα, το ως άνω ποσό δεν καλύπτει τα ελάχιστα απαιτητά κόστη από τις προδιαγραφές της Διακήρυξης όταν το κόστος έκδοσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και διατήρησης αυτής ανέρχεται σε 50 ευρώ (2 τρίμηνα), το κόστος έκδοσης και διατήρησης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης σε 175 ευρώ, το κόστος τεχνικού ασφαλείας και ιατρού ασφαλείας σε 250 ευρώ και με τα λοιπά διοικητικά κόστη, το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 475 ευρώ ετησίως.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι δεν είναι σε θέση να γνωρίζει λεπτομερώς τις παραμέτρους υπολογισμού του διοικητικού κόστους της κάθε εταιρείας και η διακήρυξη δεν προέβλεπε αναφορά σε αυτές ώστε να τίθεται λόγος απόρριψης της προσφοράς εξαιτίας του ύψους του διοικητικού κόστους.

Εξάλλου, στην παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι στην προσφορά της υπολόγισε διοικητικό κόστος, το οποίο είναι εύλογο και καλύπτει πλήρως και επαρκώς τις δαπάνες της για την ομαλή εκτέλεση του έργου. Ειδικότερα, ως διατείνεται η παρεμβαίνουσα, λόγω της άριστης συνεργασίας με τις τράπεζες, το συνολικό κόστος προμήθειας εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και εκτέλεσης ανέρχεται σε 31,24 ευρώ ετησίως, δεν επιβαρύνεται με επιπλέον κόστος ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας λόγω των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας με την ανώνυμη εταιρεία «...» που έχει ήδη υπογράψει για την εν γένει λειτουργία της εταιρείας της με ετήσια αμοιβή το ποσό των 1.185,00 ευρώ για τεχνικό ασφαλείας και το 1.600,00 ευρώ για ιατρό εργασίας, οι

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

οποίες καλύπτουν πλήρως όλους τους εργαζομένους στην εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται για κάθε νέο έργο που αναδεικνύεται η ανάδοχος η πρόσληψη ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας και η αναλογία η αναλογία του κόστους παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας ανέρχεται στο ποσό των 6,42 ευρώ ετήσιο κόστος ανά εργαζόμενο, ήτοι, εν προκειμένω, για τα 9 άτομα που θα απασχοληθούν στο εν θέματι έργο ίσε 57,78 ευρώ ετησίως, διαθέτει το απαιτούμενο διοικητικό προσωπικό αλλά και ικανά στελέχη και αυτοτελή τμήματα που καλύπτουν αφενός τις εξειδικευμένες και διαρκώς εξελισσόμενες ανάγκες της εσωτερικής λειτουργίας της εταιρείας και τις ανάγκες για την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση των υπηρεσιών καθαρισμού και υλοποίηση των έργων οι δαπάνες μισθοδοσίας και λειτουργίας των οποίων ήδη καλύπτονται από την εκτέλεση πλείστων έργων, που έχει αναλάβει και δεν θα χρειαστεί να προσλάβει επιπλέον προσωπικό ούτε να καλύψει νέες δαπάνες εργασίας και διοικητικής λειτουργίας, ενώ διαθέτει έναν πλήρη τεχνικό εξοπλισμό που την καθιστά ικανή να ανταποκριθεί αποτελεσματικά ακόμη και στα πιο απαιτητικά έργα και πλεόνασμα υλικών προς άμεση διάθεση στους χώρους εκτέλεσης των υπηρεσιών, είτε αυτά αφορούν σε μηχανοκίνητο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, είτε αφορούν σε άλλα αναγκαία μέσα. Κατά την παρεμβαίνουσα, από το δηλωθέν εύλογο διοικητικό κόστος ποσού των 120 ευρώ ετησίως απομένει και το ποσό των 30,98 ευρώ ετησίως για κάθε άλλη τυχόν διοικητική δαπάνη που επιβαρύνει την υπό ανάθεση σύμβαση ώστε να είναι όχι μόνο νόμιμο αλλά και εύλογο για τις ανάγκες του έργου αλλά και ανταγωνιστικό έναντι εταιρειών με μικρότερο κύκλο εργασιών.

37. Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.4.4 προβλέπεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν στην οικονομική προσφορά τους, επί ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, στο οποίο περιλαμβάνεται και κάθε τακτική ή έκτακτη δαπάνη που έχει χαρακτήρα εφάπαξ καταβολής και δεν επιβαρύνει ποσοστιαία την εργατική αμοιβή, το οποίο σημειώνεται ξεχωριστά στην οικονομική προσφορά του τμήματος και διακρίνεται από τα

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

λοιπά κόστη. Περαιτέρω, το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών περιλαμβάνεται και στο υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος 2 της Διακήρυξης, ως διακριτό μέγεθος που πρέπει να υπολογιστεί στην οικονομική προσφορά.

38. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας προκύπτει ότι έχει υποβάλει τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 όπου δηλώνει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 120 ευρώ ετησίως, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα και δεν αμφισβητεί η παρεμβαίνουσα. Ομοίως, το ίδιο ποσό δηλώνεται και στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας, σύμφωνα με το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς της Διακήρυξης. Περαιτέρω, κατόπιν διευκρινιστικού αιτήματος της εισηγήτριας, η παρεμβαίνουσα απέστειλε έγγραφο από τα οποία αποδεικνύονται τα επιμέρους κόστη τα οποία συνυπολογίζει, σύμφωνα με την παρέμβασή της, στον υπολογισμό του διοικητικού κόστους για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης, όπως επιστολή της ..., τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών τεχνικού ασφαλείας με την εταιρεία «...».

39. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, στους όρους της Διακήρυξης απαιτείται οι συμμετέχοντες να περιλαμβάνουν στην οικονομική τους προσφορά, μεταξύ άλλων, εύλογο διοικητικό κόστος χωρίς συγκεκριμένη αναφορά επιμέρους στοιχείων που το αφορούν ούτε συγκεκριμένο ποσοστό επί της οικονομικής προσφοράς. Επομένως, βασίμως υποστηρίζουν η αναθέτουσα αρχή και η παρεμβαίνουσα ότι το διοικητικό κόστος υπολογίζεται με βάση τον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος ο οποίος είναι ελεύθερος να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του (βλ. ΔΕφΛαρ 19/2011). Η δε προσφεύγουσα στην υπό εξέταση προσφυγή της υποστηρίζει όλως αορίστως και αναποδείκτως ότι το κόστος έκδοσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και διατήρησης αυτής ανέρχεται σε 50 ευρώ, το κόστος έκδοσης και διατήρησης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης σε 175 ευρώ, το κόστος τεχνικού ασφαλείας και ιατρού ασφαλείας

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

σε 250 ευρώ και με τα λοιπά διοικητικά κόστη και ότι το συνολικό ποσό του διοικητικού κόστους ανέρχεται σε 475 ευρώ ετησίως, χωρίς ουδόλως να προκύπτει από την προσφυγή της πώς προκύπτουν τα εν λόγω ποσά, με ποιον τρόπο υπολόγισε τα εν λόγω κόστη, αν τα εν λόγω ποσά προκύπτουν αντικειμενικά για την εκτέλεση της εν θέματι σύμβασης και για ποιον λόγο η παρεμβαίνουσα όφειλε να συμπεριλάβει τα εν λόγω ποσά αντί του ποσού που τελικά υπολόγισε και συμπεριέλαβε στην οικονομική της προσφορά προκειμένου να καλύψει το διοικητικό κόστος. Αντίθετα, η παρεμβαίνουσα απέδειξε πλήρως πώς προκύπτει το δηλωθέν στην οικονομική της προσφορά ποσό ως εύλογο διοικητικό κόστος για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης καθώς και ότι έχει συνυπολογίσει όλα τα επιμέρους κόστη που επικαλείται η προσφεύγουσα ως περιλαμβανόμενα στο διοικητικό κόστος για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτέοι ως αόριστοι, άλλως αναπόδεικτοι και ανεπίδεκτοι εκτιμήσεως. Σε κάθε περίπτωση, η παρεμβαίνουσα απέδειξε ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι και αβάσιμοι και ορθώς η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά της. Ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

40. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

41. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

42. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να γίνει δεκτή.

43. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στη σκέψη 41, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.6 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Αριθμός απόφασης: Σ171/2022

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2022 και εκδόθηκε στις 4 Φεβρουαρίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΛΑΜΙΩΤΗ

Η Γραμματέας
ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ